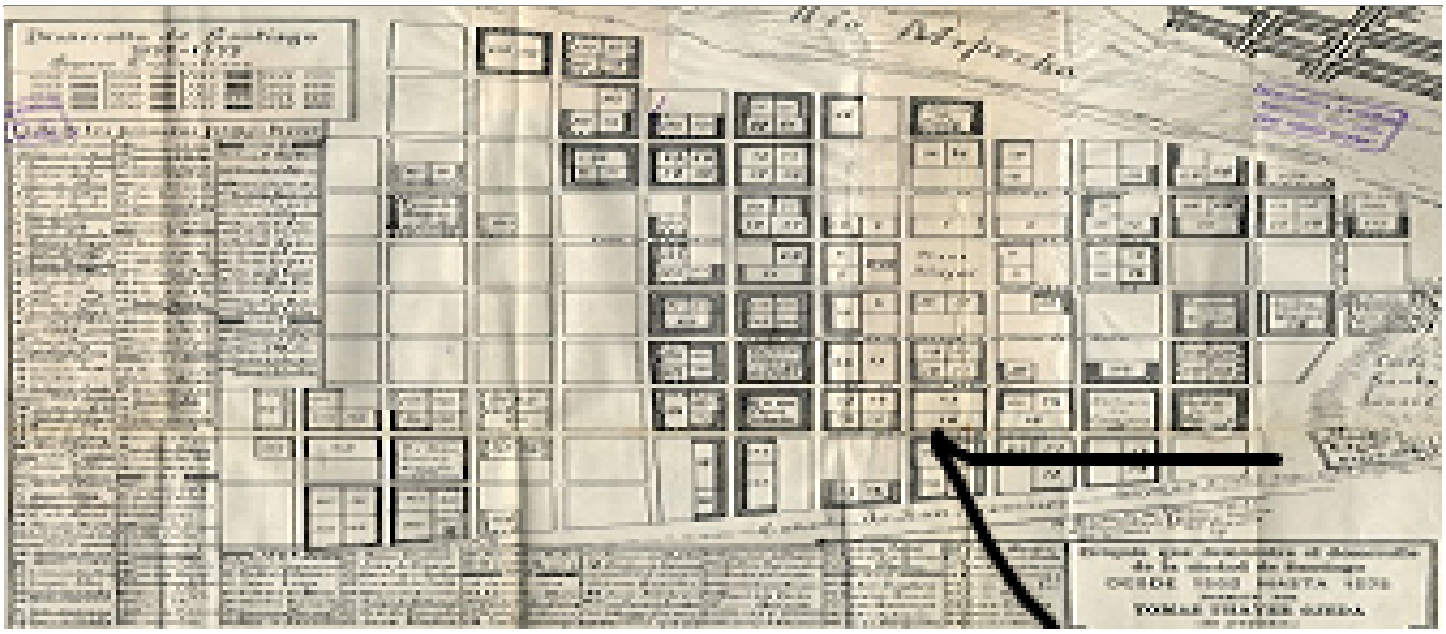

El català Joan Jofré, primer alcalde de Santiago de Xile al 1541

Autor: Marc Pons
Data de publicació: 15-03-2017

Si els catalans no van tenir permís d'anar a Amèrica fins a finals del segle XVIII, com és que un català, segurament empordanès, funda al 1541 la ciutat de Santiago de Xile? Article d'en Marc Pons al diari digital "El Nacional.Cat".

Tal dia com avui, el 7 de març de l'any 1541, fa 476 anys, Joan Jofré i Montesa era nomenat el primer alcalde-governador de la recent creada ciutat de Santiago del Nuevo Extremo, actualment Santiago -la capital de Xile-. Les fonts documentals no revelen l'indret de naixement de Jofré, però la investigació historiogràfica el relaciona directament amb una nissaga empordanesa molt propera als interessos polítics del rei Ferran el Catòlic, i molt activa en l'empresa militar de Granada (1492). Amb Joan Jofré es revela també un eix de complicitats amb la conquesta americana com a teló de fons. Jofré formava part de l'estat major hispànic que va explorar i colonitzar l'actual Xile.

Las Cañadas, zona residencial de Santiago de Xile

Jofré va rebre de Valdivia -cap de l'expedició- l'encàrrec d'organitzar el Cabildo -el màxim organisme de govern polític i militar de la colònia- seguint el model iniciat per Colom a l'illa Hispaniola (1493) i estès en el decurs de la conquesta americana. I es va convertir en el primer alcalde de la història de Santiago. La seva principal responsabilitat va consistir a fer complir amb rigor el dibuix de Gamboa -l'urbanista-, tant en la construcció de les defenses com en el planejament de la trama urbana. Inicialment Santiago va ser concebuda com una petita ciutat de 126 illes residencials i Jofré va ser l'encarregat de distribuir les parcel·les entre els colons.

Però la faceta més desconeguda de Jofré és el seu paper en la colonització agrícola de l'entorn. Jofré va observar que tant el clima com l'alçada de Santiago afavorien el conreu de la vinya. Era el primer cop, des que havia arrencat l'empresa americana, que es topaven amb un hàbitat de climatologia temperada similar a la Mediterrània. En les terres

de la seva propietat situades al nord-est de l'emplaçament primigeni de la ciutat -actual zona residencial de La Cañada- va plantar els primers sarments i va desenvolupar la primera gran vinya americana en règim d'explotació intensiva, el primer testimoni de la potent indústria vitivinícola xilena.

Marc Pons
Tarragona.
Dimarts, 7 de març del 2017
Imatge de portada: plànol de Santiago de Xile que representa, dos segles després, la ciutat acabada de fundar.

http://www.elnacional.cat/ca/efemerides/joan-jofre-primer-alcalde-santiago-xile_142407_102.html